

Reviderte direktiver – hva betyr det for deres bedrift?

Silje Bertheussen

Rådgiver/jurist

Utredninger og Regelverk

Gunnstein Åsmund Hæreid

Senior Ingeniør/Fagkoordinator TKO

I Norge måles det rett

Vi gir mål mening!

Justervesenet

Dagens regelverk

Måleinstrumentdirektivet ([2004/22](#) – **MID**) og direktivet for ikke-automatiske vekter ([2009/23](#) – **NAWI**) er de EU-regelverk som har størst betydning på det måletekniske området.

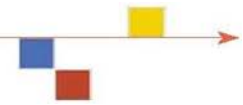
Direktivene fastsetter **krav ved salg** til økonomiske aktører, dvs. vilkår som **må** følges for å selge måleredskapene/de ikke-automatiske vektene i hele EU/EØS.

Dersom vi finner feil ved tilsyn:

- Retting
- Omsetningsforbud
- Tilbaketrekking
- Overtredelsesgebyr
- *Stansing (bruker)*

Dagens regelverk: Hvor er direktivene implementert i Norge?

MID – hvilke måleredskaper	NAWI – hvilke måleredskaper
Taksametre	Ikke-automatiske vekter
Vannmålere	
Automatiske vekter	
Osv.	
Hvor	Hvor
Forskrift om målenheter og måling (generell)	Forskrift om målenheter og måling (like krav som MID)
Instrumentspesifikke forskrifter (spesifikk, for eksempel taksameterforskriften)	Forskrift om krav til ikke-automatiske vekter (spesifikke krav til ikke-automatiske vekter)

Bakgrunn for endringene

- Lignende begreper definert og håndhevet ulikt i forskjellige EØS-regelverk og -land.
- I 2008 vedtok EU-kommisjonen [retningslinjer](#) hvor begrep som ofte brukes i EU-rettsakter ble definert, og hvor konkrete krav til økonomiske aktører fremgikk klart. Disse skulle implementeres i nye og gamle regelverk og sørge for likhet i regelverkene.

Eksempler

***autorisert representant:** enhver fysisk eller juridisk person som er etablert i EØS, som har mottatt en skriftlig fullmakt fra en produsent til å opptre på produsentens vegne i forbindelse med spesifikke oppgaver*

Importør skal angi følgende på måleredskapet;

a) importørens navn,

b) importørens registrerte firmanavn eller registrerte varemerke, og

c) postadresse hvor importør kan kontaktes.

Bakgrunn for endringene forts.

- [MID](#) og [NAWI](#) ble ferdig revidert i 2014. Dette skulle sørge for at direktivene oppfylte kravene i retningslinjene og **var ikke ment å føre til reelle endringer i de tekniske kravene til måleredskapene.** Likevel noen endringer. MID og NAWI ble gjort mest mulig like.
- Klargjorde når og hvem kravene gjaldt for, og tok inn gjeldende praksis som ikke fremgikk av de gamle direktivene + definisjoner.
- **Direktivene fastsetter krav til måleredskapene når de selges – dermed bare dette som er endret.**
- Implementert i norsk regelverk - høring høsten 2015.
- Direktivene trer i kraft **20.april 2016.**

Nye direktiver

Før 20 april 2016

MID 2004/22/EC

NAWI 2009/23/EC (90

Fra og med 20 april 2016

MID 2014/31/EU

NAWID 2014/32/EU

EU / EØS

Økonomiske Aktører

EU / EØS

Produsent

Produsent

Produsent

EU / EØS

I Norge måles det rett

Justervesenet

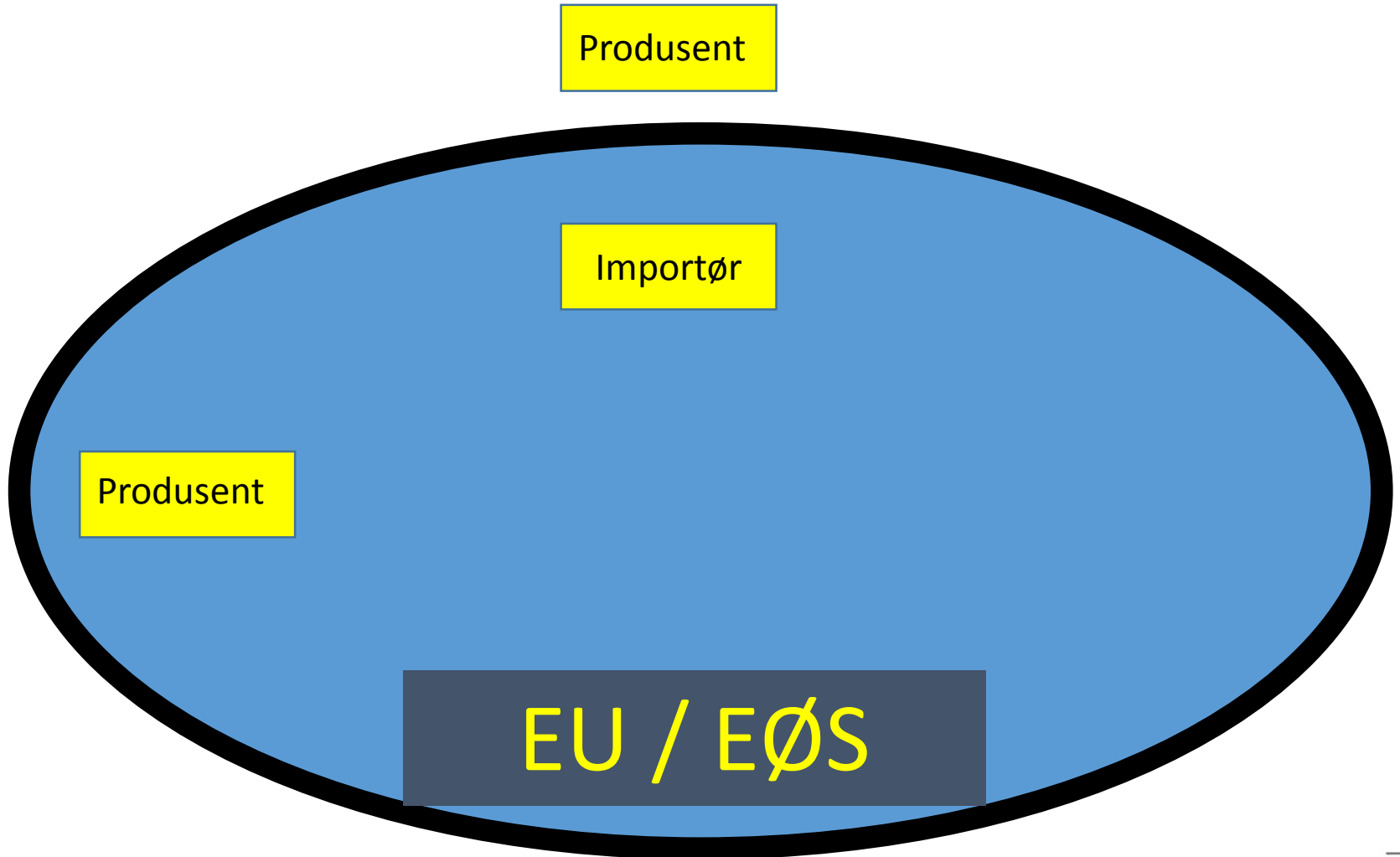

Produsent

- Enhver fysisk eller juridisk person som produserer måleredskap eller som får et måleredskap konstruert eller produsert, og som enten markedsfører dette måleredskapet under sitt navn eller varemerke, eller tar det i bruk til egne formål
- Kan være produsent innenfor EU/EØS og utenfor EU/EØS

Importør

I Norge måles det rett

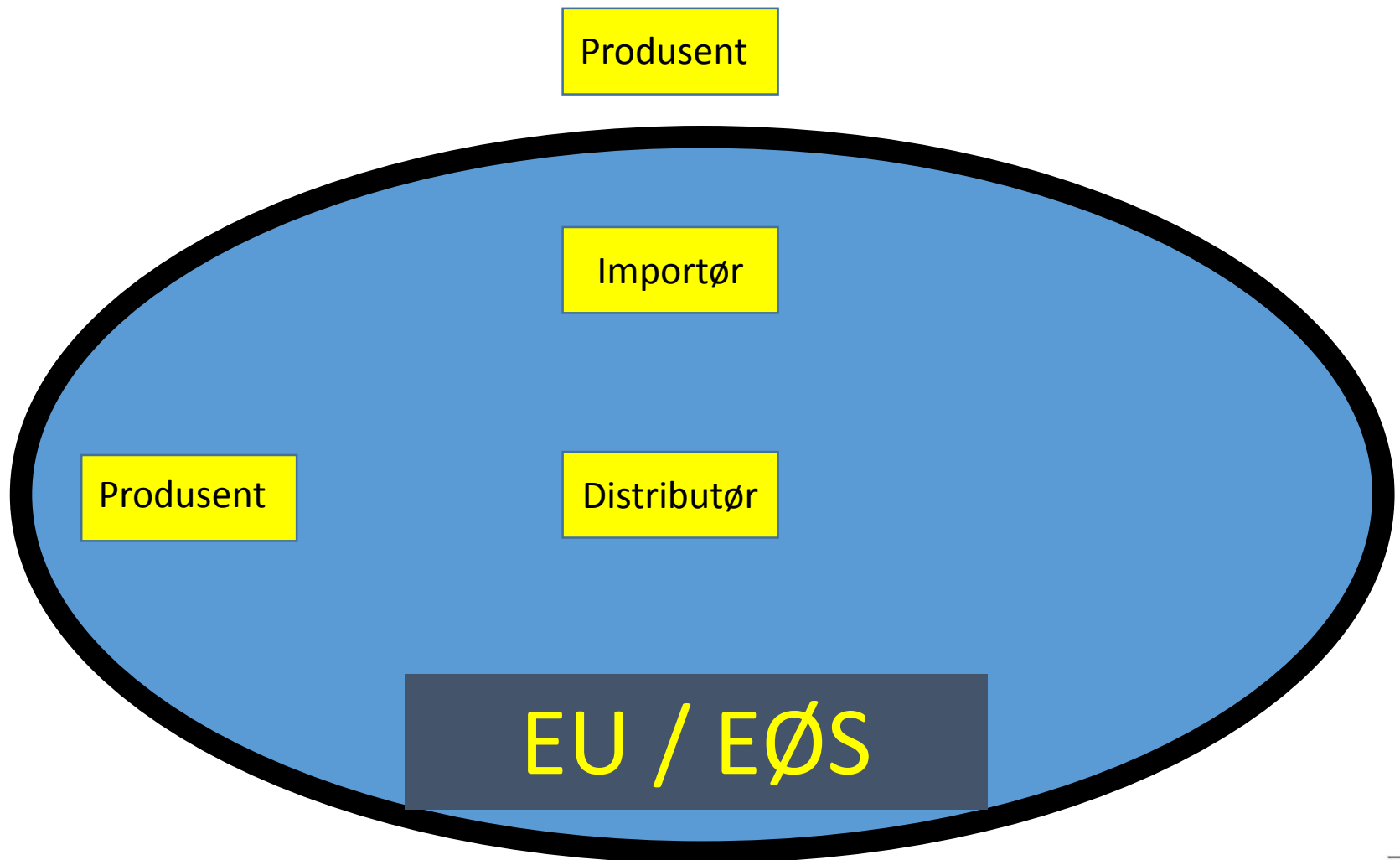
Importør

- Enhver fysisk eller juridisk person som er etablert i EØS, som første gang gjør et måleredskap fra et tredjeland tilgjengelig på EU/EØS-markedet
- NB !!! Med tredjeland menes her et land utenfor EU / EØS

Distributør

I Norge måles det rett

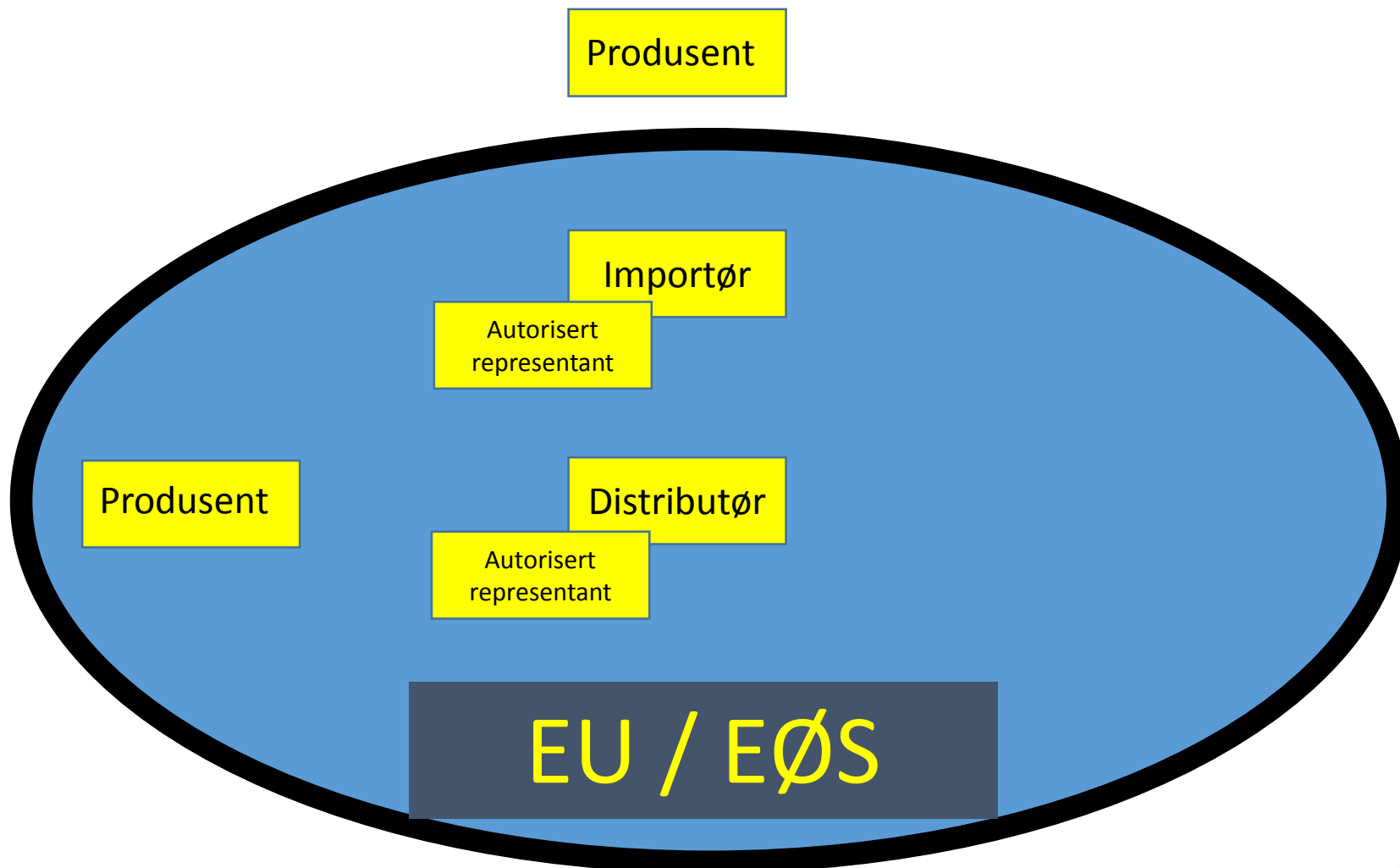

Distributør

- Enhver fysisk eller juridisk person som gjør et måleredskap tilgjengelig på markedet, med unntak av produsenten eller importøren

Autorisert representant

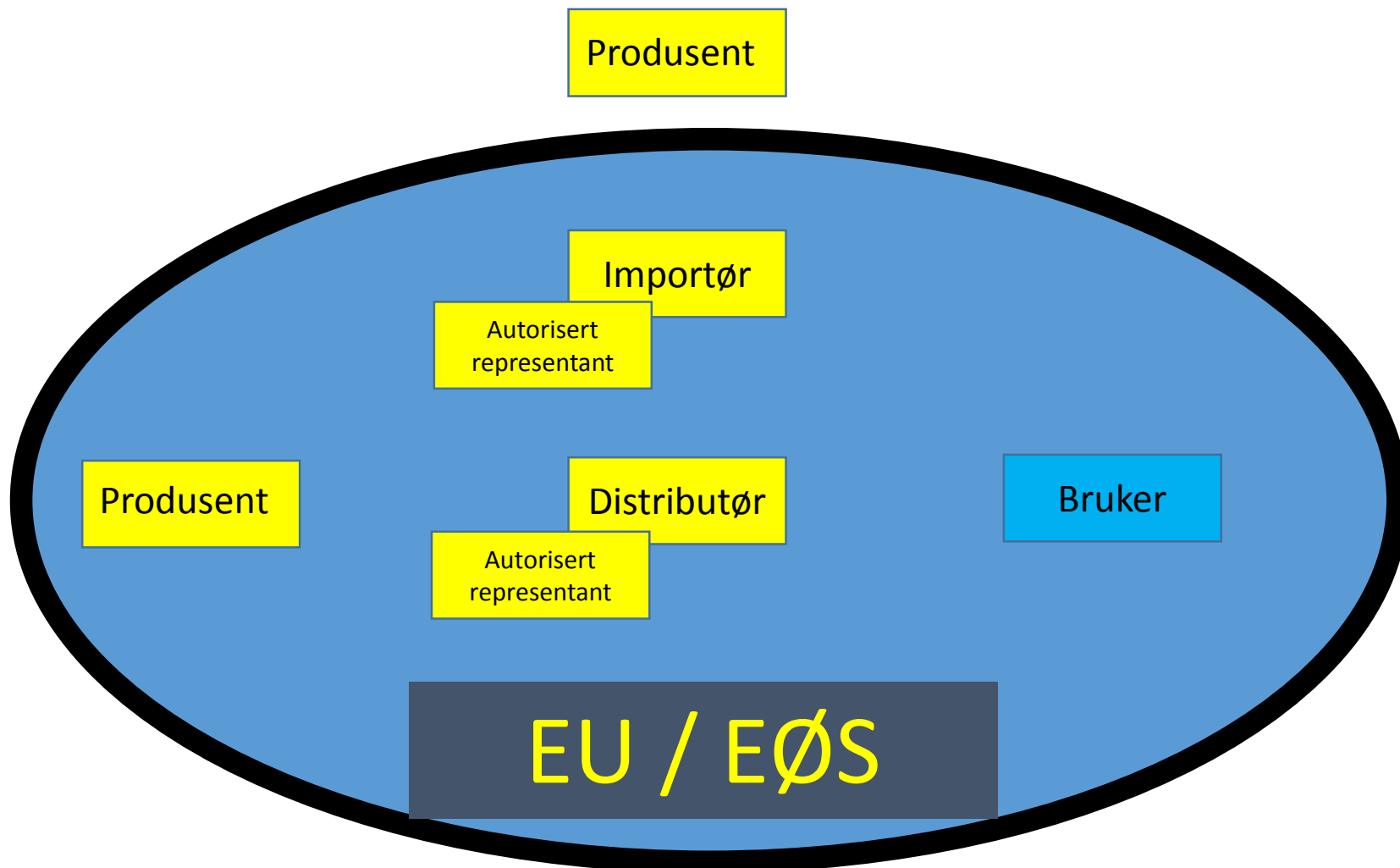

Autorisert representant

- Enhver fysisk eller juridisk person som er etablert i EØS, som har mottatt en skriftlig fullmakt fra en produsent til å opptre på produsentens vegne i forbindelse med spesifikke oppgaver
- Vær obs på at det er noen minimumskrav som en autorisert representant skal ha fullmakt til!

Annen aktør → Bruker

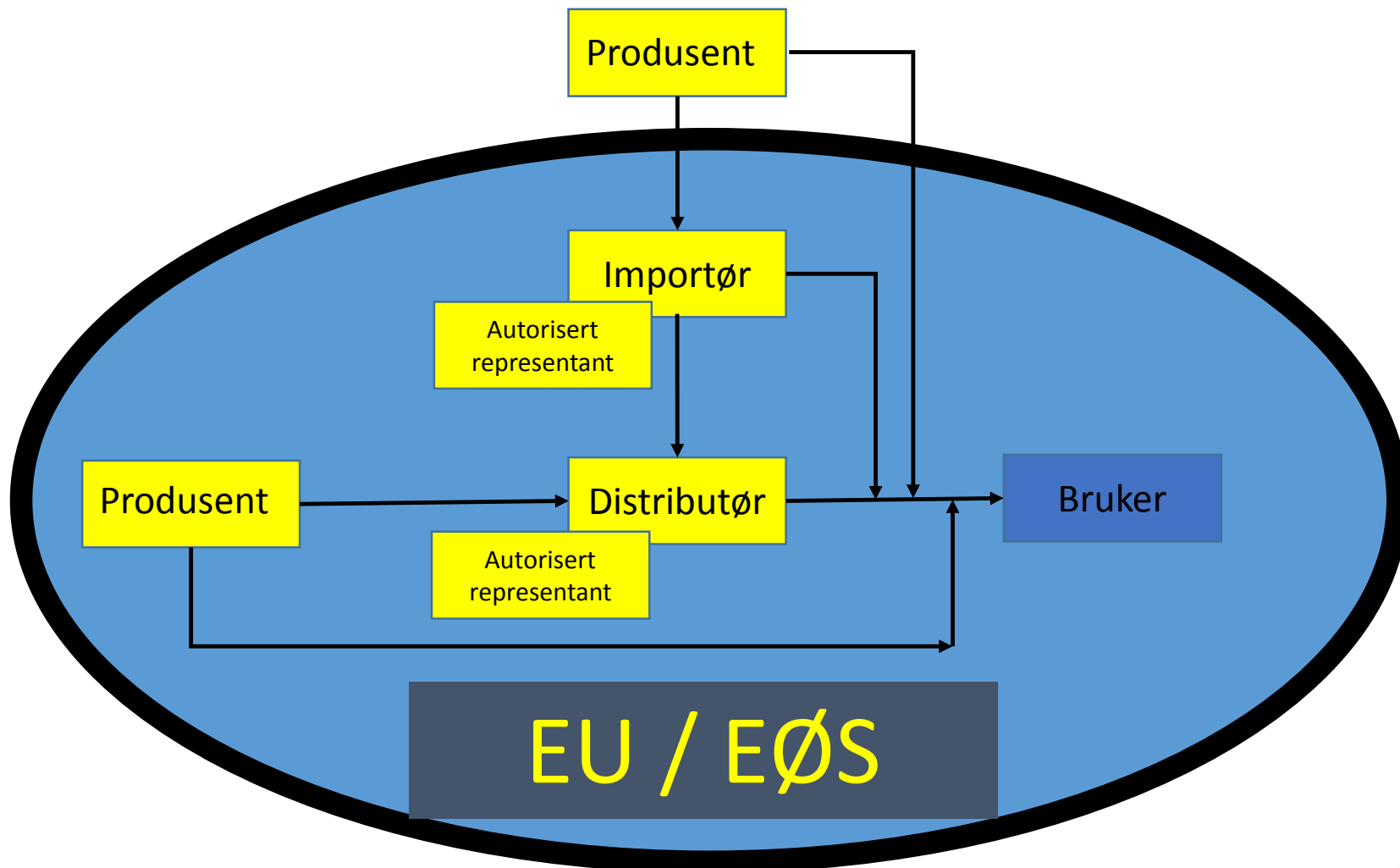
Bruker

- En fysisk eller juridisk person som eier eller disponerer måleredskapet og som ellers er ansvarlig for at målingen blir foretatt. Nærmere presisering av hvem som er bruker kan^{*)} foretas i instrumentspesifikke forskrifter

*) Det at det **kan** gjøres en presisering betyr at dersom den generelle definisjonen er for uklar eller vag for noen områder/forskrifter, kan det presiseres hva det betyr i de instrumentspesifikke forskriftene.

Definerte aktører

Forskrift om målenheter og måling (FMM)

En sammenstilt versjon av forskriften, slik den vil gjelde fra 20.april, er tilgjengelig [her](#).

Oversikt over de viktigste endringene

- **Veldig mye er bare omskrivninger og medfører ikke reelle endringer**
- Nye og endrede definisjoner
- FMM kapittel 4 er nå lengre og inndelt i avsnitt
- Tydeligere krav til økonomiske aktører
- Samsvarsmodulene i direktivene er nå samlet i vedlegg 1. Noen endringer (liten praktisk betydning)
- Nytt vedlegg 2: oppsett for hvordan EU-samsvarserklæringen skal se ut

Definisjoner (FMM § 1-2)

Kap. 1

Noen nye begreper og noen endrede/presiserte

Endringer som har praktisk betydning:

Autorisert representant – presisert at det er krav om fullmakt

Importør – av det individuelle måleredskapet til EØS

Definisjoner (FMM § 1-2) forts.

Det skilles mellom **første gang** gjøre tilgjengelig på EØS-markedet og **gjøre tilgjengelig** på EØS-markedet

gjort tilgjengelig for omsetning

første gang gjort
tilgjengelig for
omsetning

januar 2020

første gang

gjort tilgjengelig

i EØS

januar 2021

gjort tilgjengelig

i EØS

januar 2022

gjort tilgjengelig

i EØS

Krav som er relevante for alle økonomiske aktører

Kap 4 avsnitt 1 og 2

- **Krav til CE-merkets utforming og forbud mot villedende CE-merking**– **ingen endring**, men står nå i [EØS-vareloven](#) (§ 30).
- **Opplysninger som skal følge måleredskapet og er nødvendige for å sikre korrekt bruk** (FMM § 4-5) skal i utgangspunktet være på norsk, men JV kan i det enkelte tilfelle tillate **svensk, dansk eller engelsk** (endret ihht. tidligere praksis)
- **Merkingen kan påføres merkeskiltet** (FMM § 4-9). Dersom det ikke er mulig eller ønskelig på grunn av måleredskapets art å påføre merking, skal den påføres evt. emballasje og følgedokumenter. **Nytt.**
- **Krav til EU-samsvarserklæringen** (**nytt**) i vedlegg 2 – krav til erklæringens innhold.

Kapittel 4 avsnitt 3 – krav til økonomiske aktører

I dag:

- **Økonomiske aktører skal sørge for at måleredskapene de selger oppfyller kravene i direktivene.**
- Likevel uklart i dagens direktiv.
- Nå: Konkrete krav til hver aktør. Noen krav gjelder ihht. *praksis*, men står ikke i *direktivene*.

Krav til økonomiske aktører

	Produsent (§ 4-14)	Autorisert representant (§ 4-15)	Importør (§ 4-16)	Distributør (§ 4-17)
Konstruert og fremstilt ihht. krav	x	Spesifikt NEI	Kun plassere måleredskaper på markedet som oppfyller kravene	«Rimelig aktsomhet» mht. at kravene er oppfylt
Utarbeide teknisk dokumentasjon	x	Spesifikt NEI	Før måleredskap plasseres på markedet: Sørg for at <u>produsent</u> har utarbeidet teknisk dokumentasjon	
Få gjennomført samsvarsvurdering	x		Før måleredskap plasseres på markedet: Sørg for at <u>produsent</u> har gjennomført samsvarsvurdering	
Erklære samsvar	x			
Påføre merking	x		Før måleredskap plasseres på markedet: Sørg for at <u>produsent</u> har påført merking	Verifisere at merking er påført

	Produsent (§ 4-14)	Autorisert representant (§ 4-15)	Importør (§ 4-16)	Distributør (§ 4-17)
Oppbevare teknisk dokumentasjon 10 år etter at måleredskapet første gang ble gjort tilgjengelig på markedet	x	x – til rådighet for de nasjonale MT	Sørge for at den tekniske dokumentasjonen kan gjøres tilgjengelig for MT ved forespørsel.	
Oppbevare EU-samsvarserklæringen 10 år etter at måleredskapet første gang ble gjort tilgjengelig på markedet	x	x – til rådighet for de nasjonale MT	x	
Prosedyrer som sikrer overensstemmelse med krav, inkl. hensyn til endringer	x			
Stikkprøver når hensiktsmessig, evt. føre register og informere distributører om overvåking	x		x	
Påføre nummer som identifiserer måleredskapet	x		Før måleredskap plasseres på markedet: Sørge for at <u>produsent</u> har påført dette	Verifisere at <u>produsent</u> og <u>importør</u> har oppfylt dette
Kontaktinfo (navn, firmanavn/varemerke og postadr)	x		Før måleredskap plasseres på markedet: Sørge for at <u>produsent</u> har påført dette Skal påføre sin egen kontaktinfo	Verifisere at <u>produsent</u> og <u>importør</u> har påført dette

	Produsent (§ 4-14)	Autorisert representant (§ 4-15)	Importør (§ 4-16)	Distributør (§ 4-17)
Kopi av EU-samsvarserklæring, bruksanvisning og info vedlagt.	x		Sørge for at disse og nødvendige dokumenter er vedlagt	Verifisere at disse og nødvendige dokumenter er vedlagt
Nødvendige korrigerende tiltak for å oppfylle kravene. Informere myndigheter dersom risiko	x		x	x – så raskt som mulig
Skal samarbeide med relevant myndighet for å redusere risiko	x	x	x	x
Ved forespørsel fra en myndighet, gi all info og dokumentasjon nødvendig for å demonstrere samsvar (loven § 23)	x	x	x	x
Informere dersom måleredskapet medfører risiko	x		x - informere produsent og MT	x – informere produsent/importør og MT
Måleredskapene lagres og transporteres slik at overensstemmelse med kravene ikke settes i fare			x	x
Identifisere aktører de har mottatt/levert måleredskap til de siste 10 år til markedstilsynsmyndighetene	x	x	x	x

NYTT:

- Produsent, autorisert representant, importør skal oppbevare EU-samsvarserklæringen og teknisk dokumentasjon i min. 10 år
- Produsent og importør skal gjennomføre stikkprøver «*når det anses hensiktsmessig*»
- Importør skal angi sin kontaktinformasjon på måleredskapet. **VIKTIG**
- Alle økonomiske aktører skal kunne identifisere aktører de har mottatt/levert måleredskap til de siste 10 år til markedstilsynsmyndighetene

Når importør og distributør anses som produsent (§ 4-18)

- Dersom bedriften:
  - Gjør måleredskapet **første gang** tilgjengelig på markedet *under sitt navn eller varemerke*
  - **Endrer** på et måleredskap som allerede er **første gang** gjort tilgjengelig på markedet slik at det kan **påvirke overensstemmelsen** med kravene

= kravene til produsent i § 4-14 gjelder

Forskrift om krav til ikke-automatiske vekter

En sammenstilt versjon av forskriften, slik den vil gjelde fra 20.april, er tilgjengelig [her](#).

Ikke-automatiske vekter

- Nå mer likhet mellom MID og NAWI. Dermed er samsvarsmoduler fjernet fra kap. 4. **Ingen reell endring!**
- Vekter som ikke skal brukes til de angitte bruksformålene, skal merkes med enten produsentens navn, *registrerte firmanavn* eller *registrerte varemerke*
- Krav til teknisk dokumentasjon (§ 25 andre ledd) fjernet – nå i samsvarsmodulene. **Ingen reell endring!**

Ikke-automatiske vekter - merking

Vekter som skal brukes til bruksformålene (§ 26) må ikke lengre merkes med «*grønt kvadratisk klistremerke*», men skal likevel ha «metrologisk merking». Samme merking som MID!

Innretninger som ikke er samsvarsvurdert (§ 28) skal merkes «*tydelig og uutslettelig*», fortsatt med «rødt merke» (kun ikke-automatiske vekter).

Hva som må/kan merkes er noe endret.

Tilleggskrav til økonomiske aktører (§§ 30-32) om merking.

VIKTIG - Måleredskap godkjent etter de gamle direktivene

- Sertifikatene er gyldig også etter 20.april – også tilfeller hvor én modul av samsvarsvurderingen er gjennomført før 20.april og én modul etter 20.april.
- **Måleredskap som er MID/NAWI-godkjent etter de gamle direktivene, og første gang gjort tilgjengelig på markedet før 20.4.2016 kan fortsatt omsettes og brukes.**

For å kunne selge måleredskapet i Norge (og EØS) 20.4. eller senere må det:

ha vært mulig å kjøpe måleredskapet i EØS før 20.4.
(dvs. senest 19.4)

Produsentens forpliktelser

§ 4-14. Produsentens forpliktelser

1. Når produsenten første gang gjør sine måleredskaper tilgjengelige på markedet og/eller tar disse i bruk, skal han sikre at måleredskapene er konstruert og fremstilt i henhold til krav fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid.
2. Produsenten skal utarbeide den tekniske dokumentasjonen som vist til i § 4-12. Produsenten skal gjennomføre eller få gjennomført den relevante samsvarsvurderingsprosedyre, jf. § 4-6 tabell 10. Når produsenten gjennom samsvarsvurderingsprosedyren har fått dokumentert at måleredskapet oppfyller de gjeldende krav i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid, skal produsenten **utarbeide en EU-samsvarserklæring, og påføre CE-merking og supplerende metrologisk merking.**
3. Produsenten skal **oppbevare den tekniske dokumentasjonen og EU-samsvarserklæringen i 10 år etter at måleredskapet første gang ble gjort tilgjengelig på markedet.**
4. Produsenten skal sørge for at det finnes prosedyrer som sikrer at serieproduserte måleredskaper er i overensstemmelse med krav fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid. Det skal tas nødvendig hensyn til endringer ved måleredskapets konstruksjon eller kjennetegn, endringer i harmoniserte standarder, normative dokumenter og andre tekniske spesifikasjoner, som det er henvist til for å dokumentere at måleredskapet oppfyller kravene.

Når det anses hensiktsmessig med hensyn til måleredskapets yteevne, skal produsenten gjennomføre stikkprøver av måleredskaper som er gjort tilgjengelige på markedet, undersøke, og om nødvendig føre et register over klager, over måleredskaper som ikke oppfyller kravene og over måleredskaper som er trukket tilbake. Produsenten skal holde distributørene informert om enhver slik overvåkning.
5. Produsenten skal sørge for at måleredskaper som han første gang har gjort tilgjengelige på markedet, er påført et type-, parti- eller serienummer, eller en annen form for angivelse som gjør det mulig å identifisere måleredskapet. Dersom dette ikke er mulig på grunn av måleredskapets størrelse eller art, skal opplysningene fremgå av et dokument som er vedlagt måleredskapet og på eventuell emballasje, i henhold til bestemmelsen i kapittel 2 i de instrumentspesifikke forskriftene om «opplysninger som skal påføres eller følge (det aktuelle måleredskapet)». Forrige setning gjelder ikke for ikke-automatiske vekter.
6. Produsenten skal angi følgende på måleredskapet;
  - a) produsentens navn,
  - b) produsentens registrerte firmanavn eller registrerte varemerke, og
  - c) postadresse hvor produsenten kan kontaktesDersom dette ikke er mulig, skal opplysningene fremgå av et dokument som er vedlagt måleredskapet og på eventuell emballasje, i henhold til bestemmelsen i kapittel 2 i de instrumentspesifikke forskriftene om «opplysninger som skal påføres eller følge (det aktuelle måleredskapet)». Adressen skal angi kun ett sted hvor produsenten kan kontaktes. Kontaktinformasjonen skal være på et språk som lett kan forstås av sluttbrukere og markedstilsynsmyndigheter.
7. **Produsenten skal sørge for at en kopi av EU-samsvarserklæringen, samt bruksanvisning og informasjon i henhold til bestemmelsen i kapittel 2 i de instrumentspesifikke forskriftene om «opplysninger som skal påføres eller følge (det aktuelle måleredskapet)», er vedlagt når måleredskapet første gang gjøres tilgjengelig på markedet.** Dette skal være på norsk, svensk eller dansk.

Justervesenet kan i det enkelte tilfelle godta at dette er på engelsk. Bruksanvisning, informasjon og merking skal være klar, tydelig og forståelig. For ikke-automatiske vekter trenger ikke EU-samsvarserklæring å ligge ved, og bruksanvisning og informasjon trenger ikke å være i henhold til bestemmelsen i kapittel 2 i de instrumentspesifikke forskriftene om «opplysninger som skal påføres eller følge (det aktuelle måleredskapet)».
8. Dersom en produsent anser eller har grunn til å tro at et måleredskap som han første gang har gjort tilgjengelig på markedet, ikke oppfyller kravene i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid, skal produsenten umiddelbart gjennomføre de korrigerende tiltak som er nødvendige for at måleredskapet oppfyller kravene, og om nødvendig forby måleredskapet omsatt eller trekke det tilbake. Dersom måleredskapet medfører risiko, skal produsenten videre umiddelbart informere de relevante nasjonale myndigheter i de land hvor han har gjort måleredskapet tilgjengelig på EØS-markedet. Det skal særlig gis opplysninger om den manglende overensstemmelse og om eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.
9. Ved forespørsel fra en relevant nasjonal myndighet, skal produsenten samarbeide med denne om ethvert tiltak som treffes for å redusere risiko fra de måleredskaper som produsenten har gjort tilgjengelig på markedet første gang.

Importørens forpliktelser

§ 4-16. Importørs forpliktelser

1. Importør skal kun første gang gjøre tilgjengelig på markedet måleredskaper som oppfyller kravene i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid.

2. Importøren skal før han gjør et måleredskap første gang tilgjengelig på markedet og/eller tar et måleredskap i bruk, sørge for at

- produsenten har gjennomført den relevante samsvarsvurderingsprosedyren, jf. § 4-6 tabell 10,
- produsenten har utarbeidet den tekniske dokumentasjonen,
- måleredskapet er påført CE-merkingen og den supplerende metrologiske merkingen,
- et eksemplar av EU-samsvarserklæringen og de nødvendige dokumenter er vedlagt måleredskapet, og
- produsenten har oppfylt kravene i § 4-14 punkt 5 og 6.

Dersom en importør anser eller har grunn til å tro at et måleredskap ikke oppfyller kravene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid, skal han ikke gjøre måleredskapet tilgjengelig på markedet første gang eller ta det i bruk før det oppfyller kravene. Dersom måleredskapet medfører risiko, skal importøren informere produsenten og markedstilsynsmyndighetene om dette.

3. Importør skal angi følgende på måleredskapet;

- importørens navn,
- importørens registrerte firmanavn eller registrerte varemerke, og
- postadresse hvor importør kan kontaktes

Dersom dette ikke er mulig, skal opplysningene fremgå av et dokument som er vedlagt måleredskapet og på eventuell emballasje, i henhold til bestemmelsen i kapittel 2 i de instrumentspesifikke forskriftene om «opplysninger som skal påføres eller følge (det aktuelle måleredskapet)». Kontaktinformasjonen skal være på et språk som lett kan forstås av sluttbrukere og markedstilsynsmyndigheter.

4. Importør skal sørge for at det ved måleredskapet er vedlagt bruksanvisning og informasjon i henhold til bestemmelsen i kapittel 2 i de instrumentspesifikke forskriftene om «opplysninger som skal påføres eller følge (det aktuelle måleredskapet)». For ikke-automatiske vekter trenger ikke EU-samsvarserklæring å ligge ved, og bruksanvisning og informasjon trenger ikke å være i henhold til bestemmelsen i kapittel 2 i de instrumentspesifikke forskriftene om «opplysninger som skal påføres eller følge (det aktuelle måleredskapet)». Bruksanvisning og informasjon skal være på norsk.

5. Importør skal sørge for at måleredskaper han har ansvar for, lagres og transporteres på en slik måte at måleredskapets overensstemmelse med kravene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid ikke settes i fare.

6. § 4-14 punkt 4 andre avsnitt gjelder også for importør.

7. § 4-14 punkt 8 gjelder også for importør. Forskrift om målenheter og måling Side 16

8. Importør skal oppbevare EU-samsvarserklæringen i 10 år etter at måleredskapet er gjort tilgjengelig på EØS-markedet første gang, til rådighet for markedstilsynsmyndighetene. Importør skal sørge for at den tekniske dokumentasjonen kan gjøres tilgjengelig til markedstilsynsmyndighetene ved forespørsel.

9. § 4-14 punkt 9 gjelder også for importør.

Distributørens forpliktelser

§ 4-17. Distributørs forpliktelser

1. Distributør skal handle med rimelig aktsomhet med hensyn til kravene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid når denne gjør et måleredskap tilgjengelig på markedet og/eller tar det i bruk.

2. Før distributøren gjør et måleredskap tilgjengelig på EØS-markedet og/eller tar det i bruk, skal han verifisere at

a) måleredskapet er påført CE-merking og supplerende metrologisk merking,

b) dokumentene nevnt i § 4-14 punkt 7 første setning samt nødvendige dokumenter er vedlagt måleredskapet. Dokumentene skal være på norsk, svensk eller dansk. Justervesenet kan i det enkelte tilfelle godta engelsk, og

c) produsent og importør har oppfylt kravene i henholdsvis § 4-14 punkt 5 og 6 og § 4-16 punkt 3

Dersom en distributør anser eller har grunn til å tro at et måleredskap som denne har gjort tilgjengelig på EØS-markedet ikke oppfyller kravene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid, skal ikke måleredskapet gjøres tilgjengelig på EØS-markedet eller tas i bruk før det oppfyller kravene. Dersom måleredskapet medfører risiko, skal distributøren videre informere produsenten eller importøren samt markedstilsynsmyndighetene om dette.

3. Distributør skal sørge for at måleredskaper han har ansvar for, lagres og transporteres på en slik måte at måleredskapets overensstemmelse med kravene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid ikke settes i fare.

4. Distributør skal så raskt som mulig sørge for å overholde § 4-14 punkt 8 for de måleredskaper han har gjort tilgjengelige på markedet eller tatt i bruk.

5. § 4-14 punkt 9 gjelder også for distributør.

Autorisert representants forpliktelser

§ 4-15. Autorisert representants forpliktelser

1. Produsenten kan utpeke en autorisert representant **ved skriftlig fullmakt**.
Følgende forpliktelser skal ikke være omfattet av den autoriserte representantens fullmakt;
a) krav i § 4-14 punkt 1

b) krav om å utarbeide teknisk dokumentasjon, jf. § 4-14 punkt 2

2. Autorisert representant skal utføre de oppgaver som er spesifisert i fullmakten som er mottatt fra produsenten. **Fullmakten skal minst tillate** den autoriserte representanten å gjøre følgende:

a) overholde § 4-14 punkt 3 til rådighet for de nasjonale markedstilsynsmyndighetene (den tekniske dokumentasjonen og EU-samsvarserklæringen i 10 år etter at måleredskapet første gang ble gjort tilgjengelig på markedet)

b) ved forespørsel, å samarbeide med de relevante nasjonale myndigheter om ethvert tiltak som treffes for å redusere risiko fra de måleredskap som er omfattet av representantens fullmakt.

Fra lov om Måleenheter, måling og normaltids:

§ 23. Rett til opplysninger

Justervesenet kan kreve at produsenter, importører, forhandlere og andre som overdrar produkter og måleredskaper, brukere av måleredskaper, reparatører, installatører, den som vedlikeholder og andre som har oppgaver i forhold til målinger og måleredskaper, legger fram opplysninger som er av betydning for tilsynet. Tilsvarende opplysningsplikt gjelder for ansatte og andre som opptre på vegne av den som omfattes av første ledd.

Justervesenet kan fastsette nærmere bestemmelser om hvordan opplysningene skal gis.

Eksempel:

Utdrag fra Vedlegg 1 til forskrift om måleenheter og måling Førstegangsverifikasjon modul F

8. Autorisert representant

Produsentens forpliktelser kan, på dennes vegne og ansvar, oppfylles av produsentens autoriserte representant, dersom dette er spesifisert i fullmakten. Den autoriserte representanten kan ikke oppfylle forpliktelsene omhandlet i punkt 2 og 5.1.

Tilfeller hvor produsentens forpliktelser gjelder for importør og distributør

§ 4-18. Tilfeller hvor produsentens forpliktelser gjelder for importør og distributør

Importør eller distributør anses som produsent og er underlagt bestemmelsene som gjelder for denne i §§ 4-14 dersom denne

- a) gjør et måleredskap tilgjengelig på markedet først gang under sitt navn eller varemerke, eller
- b) gjør endringer på et måleredskap som allerede er gjort tilgjengelig på markedet første gang, på en slik måte at det kan påvirke måleredskapets overensstemmelse med kravene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid

Identifisering av økonomiske aktører

§ 4-19. *Identifisering av økonomiske aktører*

Ved forespørsel skal de økonomiske aktører identifisere følgende til markedstilsynsmyndighetene;

- a) enhver økonomisk aktør som de har mottatt et måleredskap fra, og
- b) enhver økonomisk aktør som de har levert et måleredskap til

Økonomiske aktører skal være i stand til å presentere informasjon nevnt i første ledd i 10 år etter at de har mottatt eller levert måleredskapet.

Noe av brukers ansvar og forpliktelser

§ 5-1. Brukerens ansvar

En bruker er ansvarlig for at et måleredskap oppfyller kravene i forskriften, samsvarserklæringen, instrumentspesifikk forskrift og andre krav gitt i og med hjemmel i lov om målenheter, måling og normaltid. Måleredskapet kan bare brukes dersom det er godkjent etter bestemmelsene i kapittel 4 før det ble solgt.

§ 5-3. Dokumentene som skal fremlegges ved tilsynet

Ved tilsynet skal brukeren legge frem samsvarserklæringen eller den nasjonale typegodkjenningen og annen dokumentasjon som Justervesenet krever. Fremlegger ikke brukeren dokumentene, kan Justervesenet fastsette at måleredskapet ikke kan brukes som grunnlag for beregning av et økonomisk oppgjør eller andre formål som er underlagt krav etter kapittel 3.

Noe av brukers ansvar og forpliktelser

§ 5-5. *Plikt til aktsomhet, retting og melding*

Er det grunn til å tro at et måleredskap ikke lenger oppfyller kravene til måleredskapet, skal brukeren straks klarlegge og eventuelt rette forholdet. Kan ikke bruddene på kravene rettes, skal brukeren straks ta måleredskapet ut av bruk og sikre det slik at det ikke kan forveksles med måleredskaper som oppfyller kravene til måleredskapet.

Er plomberingen brutt eller måleredskapets vesentlige måletekniske egenskaper påvirket, kan måleredskapet ikke brukes som grunnlag for beregning av et økonomisk oppgjør eller andre formål som er underlagt krav etter kapittel 3 før brukeren har meldt fra til Justervesenet. Brukeren skal kunne dokumentere at meldingen er mottatt av Justervesenet. Etter at Justervesenet har mottatt meldingen kan Justervesenet gjennomføre en oppfølgingskontroll.

Når en beslutning om at et måleredskap er i samsvar med fastsatt krav, er falt bort, jf. lov om målenheter, målinger og normalt id § 9 andre ledd, kan ikke måleredskapet brukes som grunnlag for beregning av et økonomisk oppgjør eller andre formål som er underlagt krav etter kapittel 3.

Den som reparerer, vedlikeholder eller utfører annet arbeid på et måleredskap, skal melde fra til Justervesenet dersom arbeidet bryter en plombering eller gir risiko for at måleredskapet ikke lenger tilfredsstillende oppfyller kravene til måleredskapet. Justervesenet kan i forskrift gjøre unntak fra paragrafen her.

Noe av brukers ansvar og forpliktelser

§ 5-6. Brukerens plikter

Brukeren plikter å forsikre seg om at måleredskapet kun brukes innenfor den angitte minimums- og maksimumsbelastningen. Justervesenet kan i forskrift eller enkeltvedtak gjøre unntak fra paragrafen her.

Et måleredskap kan ikke brukes som grunnlag for beregning av økonomisk oppgjør eller andre formål etter kapittel 3 når måleredskapet eller utstyret som er tilknyttet måleredskapet er endret slik at det er mulig å manipulere måleresultatet.

§ 5-8. Retting og midlertidig brukstillatelse

Tilfredsstill ikke et måleredskap kravene til måleredskapet, kan Justervesenet fastsette en frist for retting, jf. lov om målenheter, måling og normaltid § 26. Måleredskapet kan midlertidig brukes frem til denne fristen. Reparerer ikke brukeren måleredskapet og melder fra til Justervesenet i samsvar med § 5-5 andre ledd innen fristen kan ikke måleredskapet brukes som grunnlag for beregning av et økonomisk oppgjør eller andre formål etter kapittel 3.

Krav til EU samsvarserklæring

§ 4-11. *Krav til EU-samsvarserklæring*

1. EU-samsvarserklæringen skal erklære at kravene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normalt er påvist oppfylt.
2. EU-samsvarserklæringen skal ha oppbygging som angitt i vedlegg 2, inneholde de elementer spesifisert i de relevante moduler angitt i vedlegg 1 og kontinuerlig oppdateres. EU-samsvarserklæringen skal oversettes til norsk, svensk, dansk eller engelsk.
3. Dersom et måleredskap omfattes av mer enn én rettsakt hvor EU-samsvarserklæring er påkrevd, skal det utarbeides kun én EU-samsvarserklæring for alle slike rettsakter. EU-samsvarserklæringen skal identifisere de relevante rettsaktene og hvor disse er publisert.
4. Ved å utarbeide EU-samsvarserklæringen, **påtar produsenten seg ansvaret** for at måleredskapet oppfyller kravene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normalt når det første gang gjøres tilgjengelig på EØS-markedet.

Oppbygging av EU samsvarserklæring

Vedlegg nr. 2 til forskrift om målenheter og måling, jf. forskriften § 4-11

EU-SAMSVARSERKLÆRING (Nr. XXXX) (1)

1. Måleredskapets modell / måleredskap (produkt-, type-, parti- eller serienummer).
2. Produsentens navn og adresse og eventuelt dennes autoriserte representant.
3. Denne samsvarserklæringen er utstedt under produsentens ansvar.
4. Erklæringens gjenstand (identifikasjon av måleredskapet som gjør det mulig å spore det; kan ved behov omfatte et bilde for å identifisere måleredskapet).
5. Erklæringens gjenstand beskrevet over er i samsvar med relevante deler av Unionens harmoniseringsregelverk.
6. Henvisninger til de relevante harmoniserte standarder eller normative dokumenter som er anvendt, eller henvisninger til de andre tekniske spesifikasjoner det erklæres samsvar med.
7. Dersom det er relevant, det tekniske kontrollorgans ... (navn, nummer) har utført ... (beskrivelse av inngrepet) og utstedt sertifikatet.
8. Tilleggsinformasjon:

Undertegnet for og på vegne av:
(sted og dato for utstedelse)
(navn, stilling) (underskrift)

(1) Produsent velger selv hvorvidt han ønsker å påføre et nummer på EU-samsvarserklæringen.

CE merking og supplerende metrologisk merking

	Merking før 20/4 2016		Merking etter 20/4 2016	
NAWI	CE 0431		CE 0431	
MID	CE 0431		CE 0431	

Teknisk kontrollorgan

Et teknisk kontrollorgan er:

- - en tredjepart som kan dokumentere overfor produsent om måleredskapet oppfyller kravene i de direktiver som gjelder for måleredskapen.
- - en uavhengig tredjepart som er utpekt av myndighetene i de enkelte EU/EØS-landene.
- - en uavhengig tredjepart som kan utstede sertifikater som aksepteres i alle EU/EØS land
- - en uavhengig tredjepart som kan tilby sine tjenester på tvers av landegrenser. Det betyr i praksis at det er konkurranse de Tekniske kontrollorgan imellom.

Teknisk Kontroll Organ og Tilsyn

Det er en klar forskjell mellom de oppgaver som Justervesenet utfører som Teknisk Kontrollorgan (TKO) og som Tilsynsmyndighet.

Som TKO sertifiserer/verifiserer vi at måleutstyr er i henhold europeiske direktiv

Dette arbeidet er konkurranseutsatt og kunden kan få dette utført av hvilket som helst TKO i alle europeiske land de måtte ønske.

Som Tilsynsmyndighet følger vi opp og kontrollerer at måleutstyret måler riktig og at det brukes på en korrekt måte i perioden etter at sertifiseringen er gjennomført. Dette er en myndighetspålagt oppgave.

Justervesenets/TKO organets rolle

«Mange veier til Rom»

Det finnes forskjellige alternative moduler en kan bruke for å oppnå samsvar med direktivene. De 5 som Justervesenet kan tilby er:

Modul B. Typegodkjenning

Modul G. Enhetsverifikasjon

Modul D. Kvalitetssikring av produksjonsprosessen

Modul F. Førstegangsverifikasjon

Modul F1. Produktverifikasjon (Materielle lengdemål)

Justervesenets/TKO organets rolle

Hva ønsker produsenten?

Typegodkjenning (Modul B).

De gis en generell godkjenning for en type og produsenten kan da masseprodusere denne typen så lenge den lages identisk med den som det er gitt et sertifikat for.

Før instrumentene plasseres ut i markedet må de også førstegangs verifiseres (modul F)

Unntaket er hvis produsenten har et modul D sertifikat for instrumentet. Modul D er kvalitetssikring av produksjonsprosessen og har produsenten dette kan en litt forenklet si at de foretar førstegangsverifikasjonen selv.

Oppsummert:

- B (typegodkjenning) + F (førstegangsverifikasjon)
- B (typegodkjenning) + D (kvalitetssikring av produksjonsprosessen)

Justervesenets/TKO organets rolle

Hva ønsker produsenten?

Enhetsverifikasjon (Modul G).

De gis en spesifikk/unik godkjenning for en unik enhet godkjenningen gjelder kun for den enheten.

Dette gis ofte der det kun lages en enhet av et anlegg. Dette kan ofte være større industrielle anlegg.

Slike anlegg kan for eksempel ha moduler i seg som har egne type B sertifikater.

Oppsummert:

- G (enhetsverifikasjon) Godkjenning av et enkeltstående målesystem.

Justervesenets/TKO organets rolle

Hva ønsker produsenten?

Førstegangsverifikasjon (Modul F).

Utføres før utplassering av instrumenter (før de tas i bruk) og på instrumenter som har typegodkjenning (modul B).

En skal kontrollere instrumentets samsvar med type beskrevet i typegodkjenningssertifikatet. Dette innbefatter blant annet en sjekk av de måletekniske egenskapene.

Oppsummert:

- Modul F førstegangsverifikasjon. Skal verifisere at instrumentet er i henhold til typegodkjenningssertifikat (modul B)

Justervesenets/TKO organets rolle

Hva ønsker produsenten?

Kvalitetssikring av produksjonsprosessen (Modul D).

Godkjenning av kvalitetsprosessen.

Produsenten skal bruke et godkjent kvalitetssystem for produksjon, kontroll av sluttproduktet og prøving av det berørte måleinstrument. Kvalitetssystemet skal sikre at instrumentene er i samsvar med typen slik den er beskrevet i EF-typegodkjenningssertifikatet

Oppsummert:

- Modul D (kvalitetssikring av produksjonsprosessen) benyttes sammen med modul B (typegodkjenning)

Justervesenets/TKO organets rolle

Software til måleinstrumenter og målesystemer

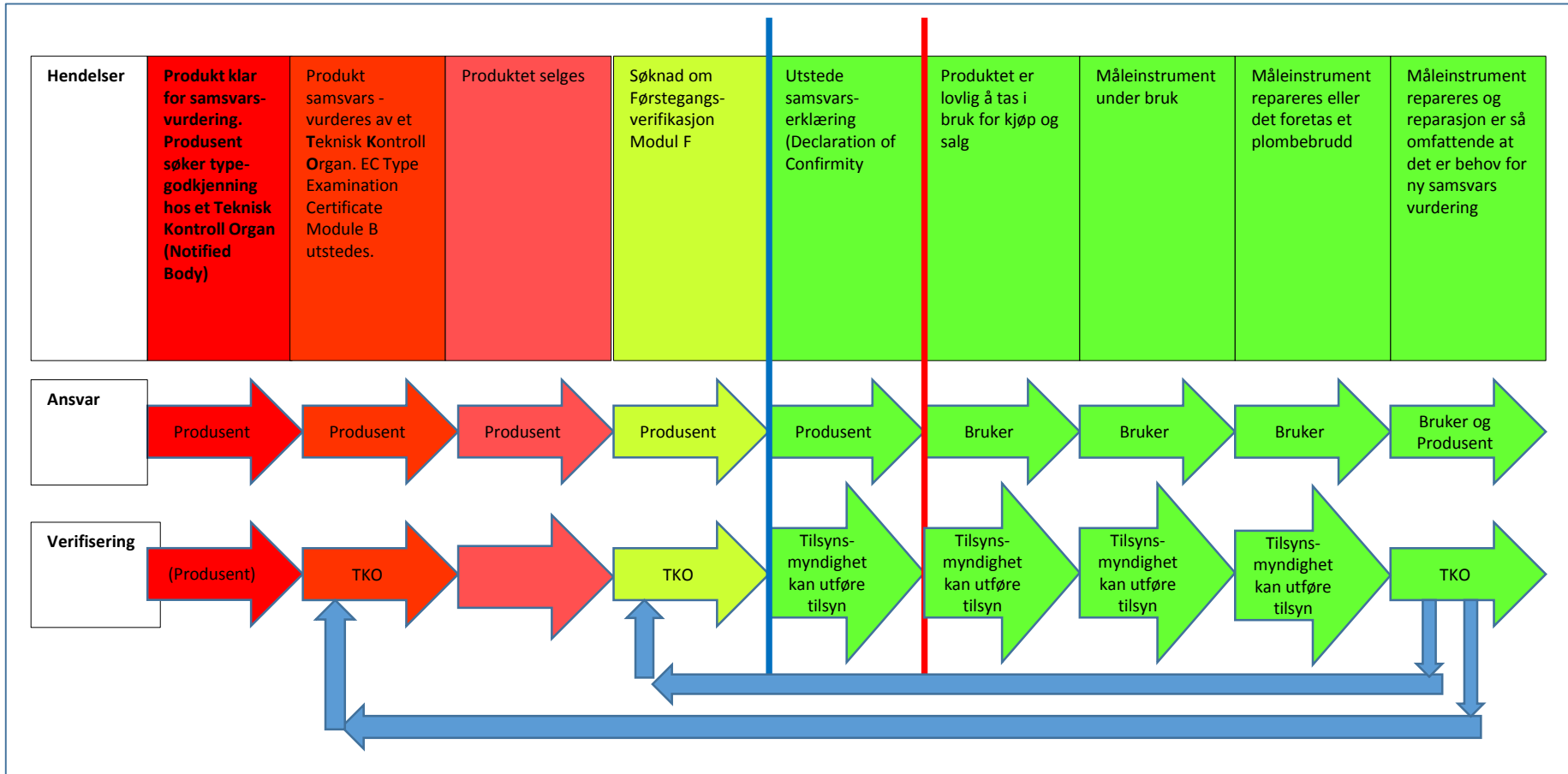
Like viktig som at det ikke skal være mulig å manipulere måleinstrumentet gjelder det samme for legal software både i selve instrumentet og eventuell software som er knyttet til instrumentet.

Legal software: Software som har med økonomisk oppgjør å gjøre.

Welmec Guide 7.2 er guiden som blir lagt til grunn for vurdering av software.

Justervesenet kan tilby testing og verifisering av software i henhold til Welmec 7.2. Det gis ikke MID eller NAWI sertifikat for softwaren alene.

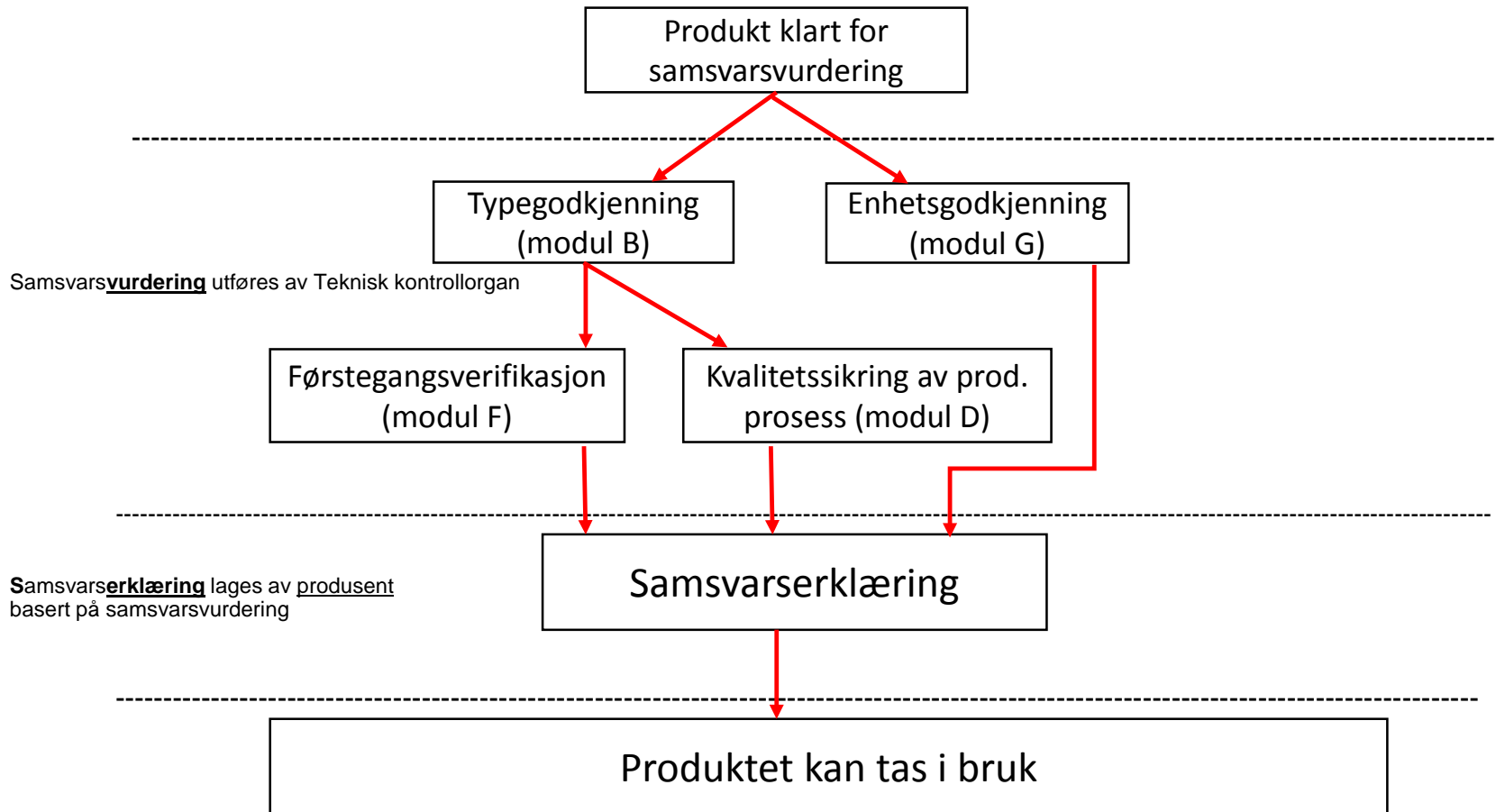
Veien til markedet der en velger typegodkjenning (modul B) og Førstegangsverifikasjon (Modul F) altså modul B+F

I Norge måles det rett

Veien til en samsvarserklæring og til markedet

Nyttige lenker

Justervesenet:

<https://www.justervesenet.no/>

Justervesenet som Teknisk Kontroll Organ:

<https://www.justervesenet.no/teknisk-kontrollorgan/>

Justervesenet om regelverk:

<https://www.justervesenet.no/regelverk/>

MID 2014/32/EU:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014L0032>

NAWID 2014/31/EU:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014L0031>

Blue Guide:

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/16210>.

OIML:

http://www.oiml.org/en?set_language=en

WELMEC:

<http://www.welmec.org/latest/guides/>